

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 789/23
10.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиле АА из ...8, чији је пуномоћник Владан Стефановић, адвокат из Београда, Тадеуша Кошћушка 36/13, против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Бошко Милић, адвокат из Београда, Александра Костића 15, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби тужиле, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 2920/21 од 02.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 10.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиле као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2920/21 од 02.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је основни тужбени захтев којим је тужилца тражила да се утврди да је искључиви власник катастарске парцеле ... КО ..., као законски наследник пок. ГГ. Ставом другим изреке одбијен је евентуални тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезу тужени да јој солидарно исплате новчану вредност катастарске парцеле ... КО ..., површине 1,78,12 ха, уписане у Лн... КО ... у износу од 300.000 евра у динарској противвредности, са законском затезном каматом почев од дана вештачења, до исплате. Ставом трећим изреке одбачена је тужба у делу у коме је предложено да се стави ван снаге пресуда Другог основног суда у Београду, Судска јединица у Младеновцу П 2365/10 од 19.05.2011. године. Ставом четвртим изреке одбијен је предлог тужиле да суд одреди привремену меру којом ће забранити туженима отуђење и оптерећење непокретне имовине и то катастарске парцеле ... КО ..., уписано у лист непокретности ... КО ... Ставом петим изреке обавезана је тужилца да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 323.250,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужилца, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужилца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима у жалби није учињена ни битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да је изрека пресуде јасна и разумљива, да не противречи сама себи ни разлозима који су дати о свим битним чињеницама, а јасно произлазе из садржине изведених доказа, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је законски наследник пок. ГГ, који је рехабилитован правноснажним решењем Вишег суда у Београду Рех 536/12 од 07.04.2017. године. Пресудом Среског народног суда у Гроцкој Конф.бр.198/45 од 25.10.1945. године конфискована је у корист државеДФЈ имовина правног претходника тужилца ГГ, бившег земљорадника из ..., између осталог, и њива "... " парц.бр.... КО ..., пов. 45 ари 55 м² и шума "... " парц.бр.... КО ..., површине 1 х 35 ари и 24 м². Уговором о купопродаји закљученим између продавца ДД и купаца ЂЂ и ЕЕ Ов.бр.557/1968 од 26.02.1968. године извршен је промет кат. Парцеле ... површине 1ха 76а. Записником о излагању РГЗ од 13.12.2011. године констатовано је да је у поседовном листу ... кат. Парцела ... површине 1,78,59 ари уписана на име ЕЕ и ЂЂ, обојица из ... са по 1/2 идеалног дела, те да је у земљишној књизи кат. Парцела ... уписана у ЗКУЛ ... као општенародна имовина, орган управљања Месни народни одбор у Врчину. Између осталог констатовано је и да правни основ уписа ДД који је био уписан у катастру као поседник кат. Парцеле ... техничком ревизијом катастра 1956/1957. године у ПЛ 695 није пронађен, па како ово лице није уписано у земљишној књизи као власник, купци из Уговора о купопродаји Ов.бр.557/68 не могу стећи право својине стицањем од невласника, те се за кат. Парцелу ... успоставља упис из земљишне књиге и ова парцела се уписује као државна својина, корисника Градске општине Гроцка. Делимичним решењем Агенције за реституцију од 03.03.2020. године усвојен је захтев овде тужилца и враћена јој је имовина и утврђено право својине на кат. парц. бр...., кат. Парц. ... и кат. парц. бр...., све у КО ..., уписане као државна својина РС са правом коришћења Градске општине Гроцка, а која имовина је бившем власнику ГГ конфискована пресудом Среског народног одбора у Гроцкој Конф.бр.198/45 од 25.10.1945. године. Тужилца је у том поступку поднела захтев и за враћање кат. Парцеле ... КО ... Правноснажном пресудом Другог основног суда у Београду – Судска јединица у Младеновцу П 2365/10 од 19.05.2011. године усвојен је тужбени захтев тужилаца ББ и ВВ и утврђено према туженој ГО Гроцка да су тужиоци корисници на по 1/2 идеалног дела на кат. Парцели ... и ..., обе уписане у ЗКУЛ ... КО ... Тужени су уписани као власници на парцели ... пов.17812 м² грађевинско земљиште ван граница ГГЗ – њива пете класе у Лн.бр....

КО „, са обимом удела по 1/2. Из исказа тужених којима је првостепени суд поверовао, утврђено је да је предметна парцела купљена од ДД 1968. године, да је цена исплаћена и да њихова породица од тада обрађује предметну парцелу, те да им то нико до подношења ове тужбе није оспоравао.

Чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно произлази из садржине изведених доказа које је првостепени суд правилно оценио применом члана 8. ЗПП. Наводима у жалби тужиле којима се указује на неправилну оцену доказа, односно да првостепени суд није брижљиво већ паушално оценио изведене доказе, те да је погрешно утврдио одлучну чињеницу да су тужиоци власници спорне парцеле, нису основани. Првостепени суд је супротно жалбеним наводима, савесном оценом изведених доказа како појединачно, тако и у њиховој међусобној вези, користећи се начелом слободне оцене доказа потпуно и правилно утврдио све одлучне чињенице за одлучивање како о основном, тако и о евентуалном тужбеном захтеву тужиле, па се наводима у жалби, којима се заправо оспорава правилност примењеног материјалног права, чињенично утврђење првостепеног суда на коме је побијана пресуда заснована, не доводи у сумњу.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио тужбене захтеве тужиле. За своју одлуку навео је јасне и аргументоване разлоге које у свему као правилне прихвата другостепени суд.

Првостепени суд је правилно оценио истакнуте приговоре недостатка активне и пасивне легитимације и закључио да је тужилца као законска наследница рехабилитованог лица из поступка враћања пред Агенцијом за реституцију активно легитимисана у овој правној ствари, док су тужени као уписани власници на предметној катастарској парцели на којој тужилца тражи утврђење права својине, пасивно легитимисани.

Без утицаја су наводи у жалби тужиле да тужени нису могли да постану власници непокретности парцеле ... КО ... зато што правни основ уписа ДД не постоји, па како ово лице није уписано у земљишној књизи као власник, ни купац из уговора о купопродаји Ов.бр.557/68, као ни његови правни следбеници не могу стећи право својине стицањем од невластника. Ово са разлога што су тужени право коришћења које је у међувремену конвертовано у право својине, стекли по основу правноснажне судске одлуке – пресуде Другог основног суда у Београду – Судска јединица у Младеновцу П 2365/10 од 19.05.2011. године, сагласно члану 20. Закона о основама својинско правних односа-ЗОСПО, а затим то право уписали у јавни регистар права на непокретностима. Притом, ДД, продавцу из уговора о купопродаји од 26.02.1968. године Ов.557/68, предметно земљиште је додељено као аграрном интересенту, а све према списку од 22 аграрна интересента из Фонда општенородне имовине, а тужени су, као и њихови правни претходници имали мирну државину на предметној парцели почев од 1961. године до подношења ове тужбе. Околност да је записником о излагању РГЗ од 13.12.2011. године одређено да се на предметној парцели успоставља упис из земљишне књиге и да се парцела уписује као државна својина са правом коришћења

ГО Гроцка није од утицаја, будући да су тужени након тога на основу правноснажне судске одлуке стекли својинска права на парцели. С тим у вези, без значаја су наводи у жалби тужиле да су тужени своје право уписали на основу незаконите пресуде у којој је на страни туженог била означена само ГО Гроцка као корисник, а не и Република Србија као власник парцеле, те да је с тим у вези суд требао да стави ван снаге пресуду Другог основног суда у Београду – Судска јединица у Младеновцу П 2365/10 од 19.05.2011. године. Овакав тужбени захтев тужиле не ужива судску заштиту сагласно одредби члана 1. ЗПП, будући да се у овом поступку не може расправљати о одлуци која је донета у другом парничном поступку, будући да се правилност и законитост тих одлука може преиспитивати само у законом предвиђеном поступку по редовним и ванредним правним лековима. Стога, првостепени суд је правилно одлучио када је тужбу тужиле одбацио у наведеном делу, као у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Неосновано се жалбеним наводима указује да је погрешна одлука суда којом је одбио основни тужбени захтев да се утврди да је тужиле искључиви власник спорне парцеле из разлога да тужиле своја права треба да остварује у поступку пред Агенцијом за реституцију, у ком поступку спорна парцела није враћена тужиле јер је орган утврдио да је уписана као државна својина РС, са правом коришћења различитих физичких лица. Супротно наводима у жалби, чињеница да је предметна парцела, као и друге парцеле конфискована правном претходнику тужиле који је рехабилитован и да је укинута одлука о одузимању имовине, те да је усвојен захтев тужиле и утврђено тужилино право својине на делу одузете имовине у делу непокретности које су биле у власништву Републике Србије са правом коришћења ГО Гроцка, говори у прилог томе да тужиле своја права у вези са одузетом имовином може остварити применом Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Првостепени суд правилно резонује да тужиле не може тражити утврђење права својине на непокретностима које су након конфискације од њеног правног претходника прешле у приватну својину физичких лица, у конкретном случају овде тужених. На то указују одредбе Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и то одредбе чл. 4, 6, и 8. при чему је обвезник враћања подржављене имовине у натуралном облику Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, јавно предузеће, привредно друштво или друго правно лице чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, привредно друштво са већинским друштвеним капиталом и задруга, укључујући и привредна друштва и задруге у поступку стечаја и ликвидације, а који је на дан ступања на снагу овог закона власник, држалац или носилац права коришћења, односно располагања на подржављеној имовини у односу на право које му припада. Обвезник обештећења у виду државних обвезника и у новцу је Република Србија, док је у члану 10. истог закона предвиђено начело заштите стицаоца према коме стицалац имовине који је након подржављења имовине у складу са законом, стекао право својине, остаје власник и држалац ствари, а његова стечена права не смеју бити повређена. Имајући наведено у виду, првостепени суд правилно закључује да тужиле има право да тражи враћање конфисковане имовине, те да у случају када враћање није могуће, као у конкретном случају јер су власници парцела физичка лица, да тражи новчано обештећење од Републике Србије. Стога, првостепени суд правилно закључује да је евентуални тужбени захтев неоснован будући да тужени нису пасивно легитимисани за исплату новчане вредности кат. Парцеле ... КО ..., јер је обвезник

новчаног обештећења у вези са конфискованом имовином Република Србија. Имајући у виду изложено, неосновани су наводи у жалби тужиле да је првостепени суд требало да примени одредбе Закона о основама својинскоправних односа, а не Закон о враћању одузете имовине и обештећењу, будући да су одредбе Закона о враћању одузете имовине и обештећењу *lex specialis* и примењују се у конкретној правној ситуацији.

Одлучујући о основаности предлога за одређивање привремене мере првостепени суд је имао у виду да су основни и евентуални тужбени захтеви неосновани, па је правилно закључио да је сходно томе неоснован и предлог тужиле за одређивање тражене привремене мере.

Како се ни осталим наводима у жалби које другостепени суд сагласно овлашћењу из одредбе члана 396. став 1. ЗПП, посебно не образлаже законитост и правилност побијане пресуде не доводи у сумњу, применом одредбе чл. 390. и 402. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Потврђена је, на основу члана 401. тачкиа 2. ЗПП и одлука о трошковима парничног поступка која је донета правилном применом одредби чл. 153. и 163.ЗПП, а исте представљају стварне трошкове тужених потребне за вођење парнице, чија висина је правилно обрачуната применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама важећим у време доношења првостепене одлуке.

Како тужилца није успела у поступку по редовном правном леку, то јој сагласно одредби члана 153. у вези члана 165. ЗПП, не припадају трошкови другостепеног поступка.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић